

International Theatre Institute ITI

Međunarodni pozorišni institut (ITI)

World Organization for the Performing Arts

Svetska organizacija za scenske umetnosti

Poruka za Svetski dan pozorišta 2019.

27. mart 2019.

Prevod na srpski jezik

KARLOS SELDRAN (Carlos Celdrán), Kuba

Pre nego što sam kročio u pozorište, moji učitelji su već bili tamo. Sagradili su svoje kuće i svoje poetike na ostacima sopstvenog života. Mnogi od njih su nepoznati ili ih jedva pamte: radili su u tišini, u poniznosti svojih probnih sala i prepunih gledališta, da bi potom, nakon mnogo godina rada i izvanrednih uspeha, polako napustili svoja mesta i nestali. Kada sam shvatio da je moj poziv i moja sudbina da nastavim njihovim stopama, takođe sam uvideo da od njih nasleđujem dirljivu i jedinstvenu tradiciju: da živim u sadašnjosti i da jedino očekivanje treba da mi bude da dosegnem prozirnost neponovljivog trenutka, u kojem se susrećem s drugim bićem u tami pozorišta, zaštićen pukom istinitošću gesta i reči koja nešto otkriva.

Moja pozorišna domovina su ti trenuci susreta s gledaocima koji iz večeri u večer dolaze u našu salu, iz najrazličitijih delova mog grada, da bi bili s nama, da bismo podelili tih nekoliko sati, nekoliko minuta. Pomoću takvih, jedinstvenih trenutaka gradim svoj život: prestajem da budem ja, više ne patim zbog sebe i ponovo se rađam da bih uvideo šta znači stvarati pozorište: proživeti trenutke čiste, efemerne istine, znati da je to što govorimo i radimo, tamo, pod scenskim svetlom, istinito i da odražava naše najdublje i najintimnije biće. Moja pozorišna zemlja, kojoj moji glumci i ja pripadamo, satkana je od tih trenutaka u kojima zaboravljamo na maske, retoriku, strah da budemo to što jesmo, i pružamo jedni drugima ruke u tami.

Pozorišna tradicija je horizontalna. Niko ne može da tvrdi da je teatar na bilo koji način u centru sveta, u određenom gradu ili u nekom privilegovanom zdanju. Pozorište, kako ga ja doživljam, prostire se po nevidljivim geografskim prostorima koji jednim činom objedinjuju pozorišnu umetnost i živote onih koji je stvaraju. Svi pozorišni umetnici umiru zajedno sa svojim neponovljivim trenucima lucidnosti i lepote, svi nestaju na isti način, ne ostavljajući iza sebe ništa što bi ih sačuvalo ili proslavilo. Veliki pozorišni stvaraoci znaju da im ne vredi nikakvo priznanje kada se nađu pred tim zadatkom koji je u korenu našeg posla, a to je stvaranje istinskih trenutaka, nedorečenosti, snage, slobode, usred najveće neizvesnosti. I nadživeće ih samo podaci o njihovom radu ili fotografije i video snimci na kojima će biti zabeležena tek bleđa ideja toga što su uradili. Ali tim snimcima će uvek nedostajati nemi odgovor publike koja u datom trenutku uviđa da to što se dešava pred njenim očima ne može biti preneto niti sagledano van tog prostora, da istina koju tamo zajedno doživljavaju predstavlja istinsko životno iskustvo, na trenutak prozračnije i od samog života.

Kada sam uvideo da je pozorište zasebna zemlja, jedna velika teritorija koja obuhvata čitav svet, u meni se začela ideja koja je istovremeno oličavala slobodu: ne moraš da se udaljiš niti da odeš sa mesta na kojem se nalaziš, ne moraš da trčiš niti da se pomeraš. Tamo gde postojiš ti, postoji i publika. Tamo su kolege čije prisustvo ti je potrebno. Tamo, izvan tvoje kuće, imaš svakodnevnu stvarnost, neprozirnu i neprobajnu. Stoga iz svoje prividne nepomičnosti radiš da bi stvorio najveće od svih putovanja, da bi ponovio Odiseju, putešestvije argonauta: ti si nepomični putnik koji neprestano ubrzava gustinu i čvrstinu svog stvarnog sveta. Ti putuješ ka trenutku, ka trenu, ka neponovljivom susretu koji se odigrava pred onima koji su slični tebi. Ti putuješ ka njima, ka njihovom srcu, ka njihovoj subjektivnosti. Putuješ kroz njih, dopireš u njihove emocije, u njihove uspomene koje budiš i pokrećeš. Tvoje putovanje je vrtoglavo i niko ne može da ga izmeri niti spreči. Takođe, niko nije u stanju da odredi njegov pravi obim; to je putovanje kroz maštu tvojih ljudi, seme koje je posađeno u najudaljeniju od svih zemalja: građansku, etičku i ljudsku savest tvojih gledalaca. Zbog toga ne odlazim, ostajem kod kuće, među svojim bliskim prijateljima, prividno miran, i radim danonoćno, jer znam tajnu vrtoglave brzine.

Prevela sa španskog Bojana Kovačević Petrović